

Борба

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП,

ОНС И ОК НА ОТЕЧЕСТВЕННИЯ ФРОНТ
Велико Търново

Година XXXV

1977

ДЕКЕМВРИ

1

Четвъртък

Вестникът е основан
през 1949 година

Брой 142 (3977)

Цена 3 стотинки

Елена — с достойно място в Освободителната война

100
ГОДИНИ

Безпощадния изход на сражението при Елена. В обвинителния акт на генералния прокурор на Османската империя Неджид паша от 3. II. 1878 г. е заложен следният съгласеност: «Мехмед Али да помогнат на Плевен, Сюлейман се придвижил към Елена, с цел да овладее в жила, лото тоя град, а след това Търново. Целият успех на това сражение зависело от бързината на действията при това, овладявайки Елена, Сюлейман възвращал известен по какви причини, да предприеме атака срещу Калъйкой (Стражница — б. а.), където и замина. Войската, оставена в Елена, се засела с отбраната на града. По тоя начин, от блестящата победа в Елена, не бе извлечена и най-малка полза и главната цел на настъпването, заключаваша се в това да се помогне на Плевен, не бе достигната». Законно изниква въпросът: как биха се развили събитията, ако Сюлейман паша не бе срещнал решителния отпор на Еленския отряд?

В историята на освободителната Руско-турска война са утвърдени като решаващи за победния край сраженията на Шипка, Шейновския укрепен лагер и край Плевен. Не е обърнато достатъчно внимание на боевете при Мариан и Елена на 22 ноември (ст. ст.) 1877 г. Падането на Елена не означавало поражение при положение, че из 6 км от града Сюлейман паша е задържан на Йовковската позиция и не успява да осъществи своя план — да завземе Търново, да удари в тила корпуса на ген. Радеки на Шипка, с което да открие път на турските войски за Северна България, а след това да помогне на обсадения при Плевен Осман паша. Известно е, че Сюлейман паша като главнокомандуващ на Източната Дунавска турска армия отправя в три посоки войски срещу Търново и сам се движи с главната ударна сила, която трябва да мине през Елена и през дефилето към Капиновския манастир. Малобройният Еленски отряд, състоящ се от 5 хиляди руски войници и офицери, прегражда пътя на 30-хилядната османска армия с цената на 2000 жертви. Осигурена е възможност на населението да се изтегли от града. Героически сражават 36 Орловски полк, познат от Шипченските боеве, 34 Севски полк и 13 Драгунски на Военния орден. Полк. Немирович Данченко пише: «Няма никакво съмнение, че ние отстъпвахме стъпка след стъпка, отдавайки с бой всяка педя земя... Седмича се биха като лъвовете и отстъпвахме като лъвовете».

Достойното място на град Елена в Руско-турската война се определя и от втората важна страна. Освободителната война в Еленския край се превръща в истинско народно дело и то в такъв широк мащаб, е каквото малко селища могат да се мерят. От Елена и околните села и махали се записват в Българското опълчение около 120 души.

В Еленския край се разгръща мощно четинческо движение в борбата срещу башибозите. Сформирани са осем чети. Към края на 1877 г. четниците в Еленския край достигат до 1000 души. Неспособните да носят оръжия, и жените строят укрепления и пътища за руските войски. Обикновени хора от народа донасят ценни сведения на руското командване за разположението на неприятеля в района. Командирът на Еленския отряд полк. А. М. Лермонтов пише в възторг за две селища от Игнатовиц, които, откарани в турския лагер в Ахметли на 13 ноември, се престорват, че не чуят турски, а слушат разговора на офицерите за ретовещото се нападение на Елена и след освободението им незабавно съобщават за наученото в руския щаб.

Не може да не се спомене за редицата безличити еленчани, взели участие в освободителния поход, като братята Петко и Петър В. Горбанови, инж. Петко Николов, Никола Стефанов, Милан Кичев, Никола Ив. Момчилов — разказвачи, кореспонденти и преводачи в руската армия, д-р Димитър Моллов, д-р Йордан Брател от Елена и д-р Сава Мирков от Берово — лекари в Българското опълчение и руската армия.

Сюлейман паша напразно подготвял един ден преди сражението край Елена поканя до руския командувач за капитулация, напразно опитан от очакваната победа, е хвърля всички свои резерви, за да затвори оброчка на обкръжения. В следващите дни османският пълководец научава за готвените от русите контраулар и започва да оттегля от Елена. Преди края на войната, обаче, в държавна измяна на излизане през военния съд той е трябвало да отговори и за

Петко ПЕТКОВ
зам. парт. кабинет в ГК
на БКП — Елена

БОЯТ ЗА ЕЛЕНА

(Продължение от бр. 141)

командува: «След мен!»

Пушкин се огледа: неговите позиции не бяха за внезапна конна атака. Пред него имаше тесни пътечки, осеяни с големи и малки камъни. На тях не само кон, но дори и внимателен човек може да се спъне.

Стрелбата напред не стихваше, турците се появяваха и отляво и отясно. Те заемаха цялото пространство.

— Черкези! — чу Пушкин предупредяващ глас.

Черкезите се носеха вихрено към позициите, които заемаше Драгунският полк. Те имаха намерение да отрезжат пътя за отстъпление. Бяха съумели да минат в тил, прикривайки се от изгърбеното възвишение, излязоха на открито, където можеха да се разгърнат в атака, приготвиха се за решителен натиск.

— На конете! — изкомандува Пушкин.

Тази команда очакваха от дълга. Не бяха минали и три минути и хусарите вече бяха на седлата, поглеждайки към мандира си и желайки да чуят от него следващата команда. Полковникът извади сабята си от ножницата, пришпори нетърпеливия кон и се спусна напред. Черкезите бяха съвсем близо. Пушкин нервно, одушевително из

и се ваби в тъмната, свире на маса. Черкезите, успокоени от успехите на този ден, твърдо издържаха първия удар. Въз въздуха заблестяха стотици саби, звънко заграва металът, зацвилха конете. Командирът на полка, понесен на своя пъргав и бързокон, наляташе върху черкезите, сече, мушкаташе, удряше със сабята наляво и надясно. Черкезите не издържаха на удара и се понесоха към дола.

После имаше други схватки, понякога успешни, по-често неуспешни: значителният превес през цялото време бе на страната на турците. На Пушкин и неговите хусари също се наложи да напуснат своите позиции. По-късно той научи, че беда постигнала този ден всички руски части от Еленския участък. Осем часа без прекъсване полководец храбро се сражаваша с превъзхождащите ги сили на противника, но бяха обкръжени от турците. Трябваше да се измъкнат от обсадата, за да запазят живота на оцелелите. Артилериите прикриваха отстъплението на пешотата, стрелните и турците защитаваха оръдията. Турците успяха да заемат глав

С добра подготовка към отчетното събрание

Към най-важното събитие в живота на първичната партийна организация — нейното отчетно-изборно събрание — комунистите от Бонбоненска фабрика в Горна Оряховица отиват с добра предварителна подготовка. Всичко предвидено в съвременния изготвения план се изпълнява не само в съответните срокове, но и качествено. До 20 ноември приключиха и отчетно-изборните събрания на шестте партийни групи. Докладът за отчетно-изборното събрание на партийната организация, разгледа и приет от партийното бюро десетина дни преди датата на събранието, своевременно бе преработен и допълнен и предоставен на вниманието на партийните групи. Отговорници, за да се запознаят предварително с него.

Друг важен момент е какви производствени резултати се явяват на отчетно-изборното събрание колективът, воден от партийната организация. Изпълнен е планът по обем, а за деветмесечното себестояние на продукцията при план 95.99 на сто е снижена на 95.33 на сто. Материалните разходи са снижени с 91 000 лева. По отношение на качеството планът за държавната оценка е изпълнен 105.5 на сто. Значителни са успехите и на рационализаторите, които през същия период вместо за 27 хиляди са внедрили предложения за 40 хиляди лева икономически ефект.

Все по-разгорещена става надпреварата между цехове и бригади. Карамелажният цех — първенец през четирите последователни тримесечия — е носител на преходното червено знаме на фабриката. Комунистите са в челните редици на борбата за ритмично изпълнение на плана по качество и асортимент. През деветмесечие са приготвени в повече от същия период на м. г. 207 т кара мелажни бомбони. За този значителен успех голям дял се пада на комунистите М. Златева, Ст. Юрков, Хр. Димитрова, Г. Стоянова. Тук успешно се води вътрешното пазарска сметка, в резултат на което преразходите на суше и материали са сведени до минимум.

И при изпълнението на особено напрегнатия производствен план на лаборантния цех се е разчитало преди всичко на комунистите Б. Пашева, И. Дервишева, П. Стефанова, Д. Кузманова, С. Богослорова. Но какво друго по беше направено, което то, разбира се, е само едно добро начало и би следвало да продължи още по-упорито. През първото полугодие в цеха се допуска преразход на 37 т глюкоза, 2.5 т мляко и други. По инициатива на комунистите се вземат мерки, сега разходваните материали се засичат по десетдневни и вече има добри резултати.

С най-добри производствени успехи — 111.27 на сто изпълнение на плана за производствена продукция — с халовият участък с ръководител комуниста Иван Минчев.

При такава подготовка, с тези значителни производствени успехи и критичният дух по отношение на допуските слабости и техните носители, с който е пропит докладът, не може да има съмнение, че утре събранието на комунистите в Бонбоненска фабрика ще протече плодотворно.

Найден МИНКОВ

На комуниста Георги Йорданов от Завода за радиатори — Стражница е поверена отговорна работа — изработване то на панелните радиатори. Трудовите си норми той изпълнява 150 на сто, а проверяваните от него изделия са без рекламации.

Снимка Иван РУСОВ

В Окръжния народен съвет

Във вторник се състоя за седмично изпълнение комитет на Окръжния народен съвет. Бяха обсъдени проблеми, свързани с изпълнение на плана в промишлеността на окръга през деветмесечие, програмата за изграждане на материално-техническата база и за ускорено внедряване на техническия прогрес в строителството.

Планът за промишленото производство за деветмесечие е изпълнен с 1.8 на сто, като на народното стопанство е дадена в повече продукция за 13 696 000 лева. Най-високо изпълнение осигурих месоконбинат „Родоп“. Заводът за запаметяващи устройства, ЗФМК „Тр. Саралиев“, Заводът за телевизори и радиоприемници —

Велико Търново, консервна фабрика „Трън“ — Дебелец, Заводът за ремаркета — Елена, комбинат „Винпром“ — Лясковец. Планът за качеството с държавни оценки „К“ и „Л“ е изпълнен 100.3 на сто, като само за категория „К“ изпълнението е 132.4 на сто.

Успоредно с положителните резултати се наблюдават и някои отрицателни тенденции в изпълнение на годишния план. Изпълнителният комитет обръща внимание на функционантите и специализираните звена на Окръжния народен съвет и на директорите на промишлените предприятия за недостатъчната координация и взаимодействие в изпълнението на задачите в промишлеността. Обърнато беше внимание и на ръководителите на СМК, Зонална проектантска организация, СД „Изграждане на населените места“, СМВ „Пътни строежи“, СУ „Хидрострой“ и други за незадоволителната работа по изграждането на материално-техническата база и внедряването на техническия прогрес.

Необходимо е ръководителите на предприятията със съдействието на висшестоящите организации да осъществят до изпълнителни мероприятия за по-пълно натоварване на наличното оборудване и най-ефективно използване на материалите, суровините, горивата, енергията и трудовите ресурси, за да се осигури комплексно изпълнение на плана за 1977 година.

Необходимо е ръководителите на предприятията със съдействието на висшестоящите организации да осъществят до изпълнителни мероприятия за по-пълно натоварване на наличното оборудване и най-ефективно използване на материалите, суровините, горивата, енергията и трудовите ресурси, за да се осигури комплексно изпълнение на плана за 1977 година.

Мария ПАНУШЕВА

Национална конференция на младите творци

Вчера по инициатива на Комитета за култура, Съюза на българските писатели и ЦК на ДКМС в столицата беше открита Третата национална конференция на младите литературни творци. В нейната работа бяха вземат участие около 150 млади автори от цялата страна.

Конференцията беше открита от първия секретар на ЦК на Комсомола инж. Бойчо Черянов. Основен доклад на тема „Проблеми и достижения на младата българска литература“ изнесе акад. Пантелей Зарев, председател на Съюза на българските писатели.

От нашата окръжна делегация на конференцията са млади белетристи Анчо Калоянов, Иван Мишев и Кичо Атанасов.

ЗА УСПЕШНО РАЗВИТИЕ НА СЪОБЩИТЕЛНИТЕ УСЛУГИ

Инженерни проекти — с участието на специалисти и работници

Новата технология на планиране създаде възможност за решаване на проблемите по нов подход и в областта на съобщенията. Планът бе разработен на основата на предварително установени потребности и програми. Работни групи анализираха възможностите за ускорено внедряване на нова техника, модернизация, реконструкция на производствените мощности, ефективно използване на материалите, резервните части, подобряване организацията на труда. Най-добрият специалист предварително се запозна с многобройните работнически предложения, направени по време на державно-обществения преговор за обществена производителност на труда. Въз основа на всичко това работните групи изработиха пет инженерни проекта.

Първият засяга въпросите за развитие на селищните телефонни съобщения и пълно натоварване на съществуващите мощности — с решението на проекта се предвижда на територията на окръга да се открият нови 2700 телефонни поста, да се увеличат автоматичните телефонни връзки на окръжния град с Горна Оряховица, Стражница, Лясковец, Полски Тръмбеш, Елена и Свищов.

Вторият е за развитието на пощенските съобщения и с него се слага положително начало за автоматизиране на процесите в този подотраст. Още през 1978 година във всички по-големи градове на окръга ще се монтират автоматизирани за продажба на пощенски картички, вестници и други. В много селища на окръга с монтирането на автоматични пощенски шкафове ще се облекчи трудът на пощенските и през останалите години на петиетката ще можем да механизирате до стаяката на кореспонденцията и печата.

В третия проект са проучени възможностите за премахване на неефективни дежурства, въвеждане на съвместителство, обединяване на две и повече служби в една, като в часовете на слабо натоварване ще се обслужват от по-малко хора. Четвър

тият анализира равнището на материалните разходи, изразени в материали и резервни части, електроенергия и смяточни масла. В резултат на изпълнението на проекта в на срещния план за 1978 година е предвидено да се осъществи снижение на себестойността не по-малко от 2 на сто от това, което очакваме за 1977 година. Квалификацията на работниците и служителите е важен фактор за ефективна стопанска дейност, затова предмет на петия проект е повишаването на квалификацията, като се предлагат това да стане с различни форми.

Характеристиката на петте проекта няма да бъде пълна, ако не се изтъкне още едно тяхно достойнство — пряко им активно участие в ба лансирането на плана. Като предплатови документи те са основа за изграждане на реален напрегатен план за следващата година. Най-съществено е, че анализът, третират проблемите на съобщенията за годината до края на петия ден. Проектите създават възможност за изпълнение на контролните цифри през 1978 година и достигане равнището на критериите, определени със седмичния петгодишен план.

Участието на всички работници, специалисти и ръководители в разработването на плана и по-рано е било активно, но сега те се увериха, че новият подход в планирането създава истински предпоставки за изготвяне на реален план.

Йордан ТРИФОНОВ
заместник-директор по икономическите въпроси на Окръжното управление на съобщенията

Кореспондентски пост на в. „Борба“

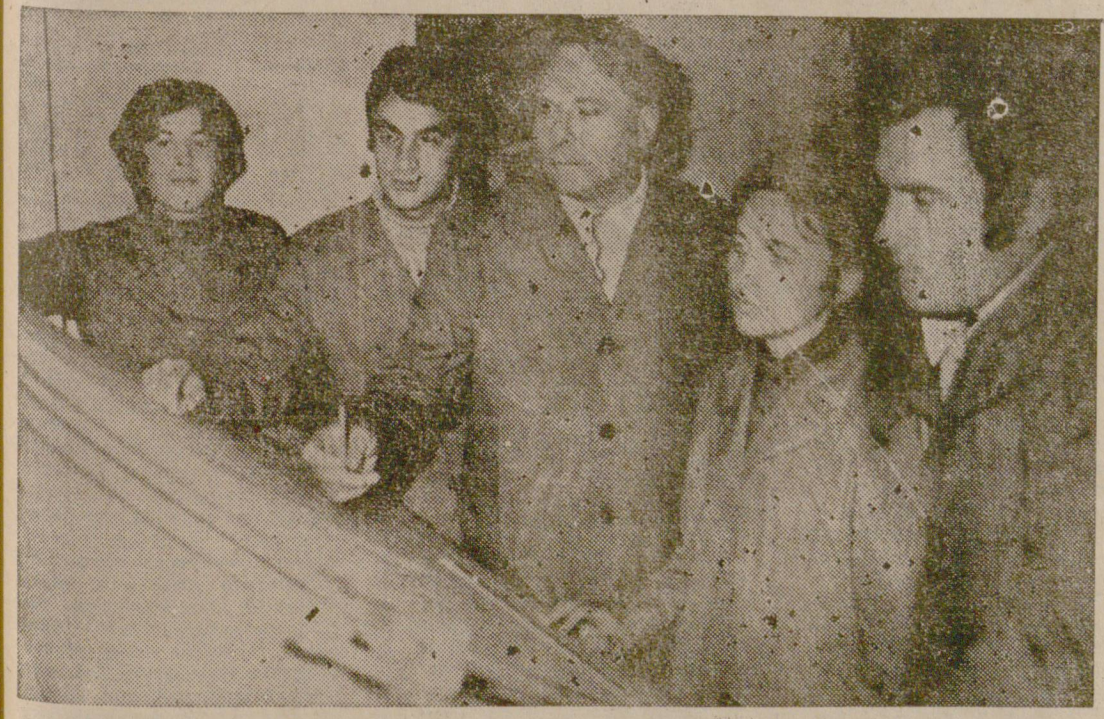
УСПЕХ НА РАЦИОНАЛИЗАТОРИТЕ

В началото на тази седмица рационализаторите от КСТ „Янтра“ в Горна Оряховица изпълниха годишния си план за икономически ефект от внедрените предложения. Най-голям дял за този успех имат новаторите Стоян Иванов, инж. Георги Атанасов, Георги Русев, Желю Димитров и други.

В началото на тази седмица рационализаторите от КСТ „Янтра“ в Горна Оряховица изпълниха годишния си план за икономически ефект от внедрените предложения. Най-голям дял за този успех имат новаторите Стоян Иванов, инж. Георги Атанасов, Георги Русев, Желю Димитров и други.

Рационализаторското предложение

Николина КАРАИВАНОВА

Има от какво да е доволен колективът с ръководител инж. Марин Тютюнков от Базата за развитие и внедряване на дребни метални изделия и оборудване — Велико Търново в което са включени: инж. Стефан Георгиев, инж. Емил Бойчев и техниките Елена Тодорова документация на промишлената инсталация за Виолета Пенкова. Той изработи конструктивна химико-термичната обработка в тлеещ разряд, която е внедрена в базата и има икономически ефект над 719 000 лева.

Снимка Иван ДИМИТ

Комунистите са отговорни за всичко

Много старание положили комунистите от механичния и подготвителния цех в Завода за автоматични везни — Лясковец да не превърнат отчетно-изборното си събрание в производствено съвещание. Докладът акцентува върху партийно-организационната работа през отчетния период, цифри за изпълнението на производствената програма почти липсваха. Но производствените въпроси неминуемо присъстваха и в доклада, и в многобройните изказвания. Защото се очаква комунистите от основния цех в завода и всички усилия на партийната организация са насочени към повишаване ефективността и качеството на продукцията. И всеки комунист търсеше своя личен дял в изпълнение на поставените задачи. „Ние разбираме, че каквото е качеството на произвежданите от нас детайли, толкова е качеството на готовите везни“ — споделяха изказващите се.

Голяма част от продукцията на завода е за износ, клиентите искат да купуват везни на световно равнище. Те не се интересуват, че заводът изживява труден период — извършва се реконструкция и модернизация по стопански начин, с бързи темпове се усвояват нови производства. Нашите везни трябва да бъдат конкурентноспособни на световния пазар. В началото на следващата година трябва да бъде осъществен ръст на промишлената продукция 10-15%.

От изказванията проличава, че стъпване пред трудностите няма. В цеха работи преграден, сплотен колектив. С 20 работници по-малко, той се справя успешно с поставените задачи. Много от работниците са тук от основаването на завода, 40 на сто от тях са носители на собствена качествена шепа. Трите младежки производствени едина в цеха са в непрекъсната надпревара, те са сред инициаторите на всички похвати, които се зареждат в заводския колектив. Ако можеше да се отчита работата на всеки, в цеха щеше да има много хора, които работят вече за следващата петилетка.

Но за този всекидневен мъчителен подвиг комунистите говореха малко. Това е тяхното всекидневие, нещо, което се разбира от само себе си. Търсеха „упорито“ „тесните“ места и начини за преодоляването им.

Влезохме в ново помещение, а все още не успяваме да завършим работата на пълни обороти — сподели началникът на цеха Васил Узунов. — Остана си като най-важен проблем снабдяването с рещици инструменти, качеството на произвежданите детайли.

Грешката на комунистите се вижда от всички — до бави Боян Кирмагов, — за това ние трябва да застанем на мястото си, в труден момент на нас трябва да се опира стопанското ръководство.

„Комунистите в цеха са отговорни за всичко и пред всички. Повече възискателност и непримиримост от страна на партийното бюро към всеки, който не издържа тази проverka“ — настояваха те.

Но най-важното си остават резултатите. Въпреки трудностите, те са налице. Везните на завода са търсени на външния пазар. Продукцията на Завода за автоматични везни купуват и клиенти от страни, в които везните се произвеждат от столетия. В общия стремеж да бъдат доволни клиентите, важен е дялът на колектива на механичния цех, на комунистите от цеха.

Много са трудностите. Всички си дават сметка, че нивата циферблатна везна с многооборотна стрелка е бързо изостанала. А техниката е остаряла, трудно се постига необходимата точност при изработването на детайлите. На младите работници не достига квалификацията, някои се огъват и напускат. Но пътища за преодоляване на трудностите има. Трябва да се затегне технологичната дисциплина, да се повиши коефициентът на сменност на високопроизводителните машини, да се повиши ролята на партийните групи и на партийното бюро. Партийните поръчения са все още неизползуван резерв.

Партийната организация в цеха трябва решително да подобри работата си с новопостъпващите работници — каза директорът на завода Тодор Ванев. — Вярно е, че някои идват направо от „улицата“ и не е лесно да ги приобщиш към работническите традиции. Определени детайли са закрепостени към опитните работници, казано е, че младите нямат квалификация за тях. А на младия човек трябва да окажеш доверие, да го окрилиш в труден миг. Само така те могат да се почувствуват стопани, отговорни за успеха и слабата в цеха.

И в тежките дни на борбата, и в периода на мирно строителство ласковският народ винаги е имал шедрата и безкористна материална и морална подкрепа на Съветския

Снежана ПЕТРОВА

ИСТОРИЧЕСКИ ЗАВОЕВАНИЯ

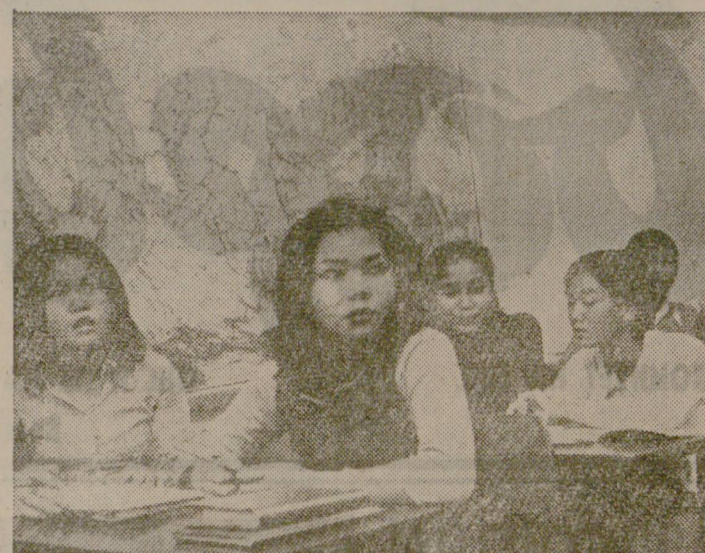
2 декември — национален празник на Демократична и народна република Лаос

На 2 декември 1975 годи на Конгресът на народните представители на Лаос — най-високият форум на всички национални и патриотични сили — провъзгласи свалянето на монархията и създаването на Демократична и народна република Лаос.

До този исторически ден ласковският народ стигна след тридесетгодишна сурова освободителна и жестока братоубийствена война. Той премина през бурните дни на виетнамското народно въстание през октомври 1945 година, когато бяха прогонени японските окупатори и провъзгласена първата независимост. Той преживя огорчението от кратковременната свобода, потъпкана от френския колониализъм, но с героична борба извоюва международно признание на своята независимост през 1954 година в Женева. Още две десетилетия след това той трябва да заплати продажността на вътрешната реакция и грубата намеса на американския империализъм с цената на огромни човешки жертви и материални загуби. Но народът на Лаос не се покори!

В паметните августовски дни на 1975 година народноосвободителната армия и революционните маси под ръководството на Ласковската народнореволюционна партия нанесоха последния съкрушителен удар на десните сили и империалистическите агресори. Дни-после страната беше обединена и истински независима. Четирите месеца по-късно се превърнаха на една кралска корона в музеен експонат, беше завършена по мирен начин национално-демократичната революция, установена беше народнодемократична власт и поставено началото на нов исторически етап — изграждането на основите на социалистическото общество.

И в тежките дни на борбата, и в периода на мирно строителство ласковският народ винаги е имал шедрата и безкористна материална и морална подкрепа на Съветския

В страната където преди революцията 70 на сто от населението не можеше да чете и да пише се осъществява широка програма за ликвидирание на неграмотността. Създадена е гъста мрежа от специални курсове, учат и възрастните и децата

На снимката: урок по руски език в Съветския културен център във Виентян

съюз и другите социалистически страни, винаги е чувствувал солидарността на всички прогресивни сили. Благо дарение на тази помощ бяха провалени опитите на империализма да превърнат страната в опорен пункт срещу нациналноосвободителните движения и социалистическите революции в Азия.

Лаоският народ решително и безвъзвратно избра пътя на социализма. Неотдавна Леонид Брежнев заяви: „Имаме всички основания да кажем, че в лицето на Лаос се мейството на социалистическите държави се попълни с още един нов, пълноправен член!“

Под ръководството на своята марксистско-ленинска Народнореволюционна партия за кратък срок Лаос постигна забележителни успехи във възстановяването на разрушеното от войната стопанство, извърши реорганизация в политическата структура на обществото, осъществи дълбоки социално-икономически преобразования в града и селото. Със съдействието на социалистическите страни почти напълно са възстановени 150 големи промишлени предприятия, строят се около 70 болници, изпълнява се широка програма за колективизация на селското стопанство. В страната е въведено безплатно медицинско обслужване и специални грижи се ползват за ликвидирание на неграмотността.

ДНРП постоянно разширява и задълбочава отношенията си със Съветския съюз и другите братски страни в политическата, икономическата и културна област. На последните две сесии на Сив Лаос взе участие като наблюдател и проявява все по-голям интерес към процеса на социалистическата икономическа интерграция.

Успешно и плодотворно се развиват и българо-лаоските връзки, за което особено допринесе миналогодичното посещение на лаоска партийно-правителствена делегация на най-високо равнище. България, вярна на интернационалния си дълг, оказва значителна материална и техническа помощ за изграждането на лаоската икономика.

На международната арена Лаос дава активен принос за утвърждаването на духа на разбирателство, на атмосфера на мир и сигурност в Индокитай и цяла Югоизточна Азия. Той се бори последователно за ликвидиране на империалистическите военни бази и против всяка чужда намеса в работите на страните и народите в този район. Този политика задръжава по принципите на мира и демокрацията, слага пречка пред империалистическите домогвания и провокации, превърна Лаос заедно със социалистически Виетнам и демократична Кампучия в преден пост на социализма в Югоизточна Азия.

„Народен календар 1978“

По витрините на книжарниците в страната се появи „Народен календар 1978“ (стенен). Отпечатан на хромолва хартия с четирисцветен, офсетов печат, той съдържа 13 цветни репродукции от произведения на изтъкнати наши и съветски художници: Владимир Димитров — Майстора, Борис Ангелушев, Кузман Сергеевич Петров — Волкин, Стоян Венев, Александър Попидлов, Борис Иванов, Здравко Александров, Елиза Гоева, Лилияна Русева и др. Повечето илюстрации са подбрани с оглед на паметните дати и събития, които ще бъдат чествувани през 1978 г. Останалите

илустрации отразяват нашето социалистическо съвремие. Народ с богата изобразителна талента материал календарът съдържа и актуална информация за месеците и дните през годината, за непростивените дни в НР България, за професионалните и международните дни и празници, за важни крълви годишнини, свързани с личности и събития от историята на България и Българската комунистическа партия, СССР и Комунистическата партия на Съветския съюз, международното работническо и комунистическо движение.

„Народен календар 1978“ притежава високи естетически и справочни качества.

Старините в

землището на Златарица

На 5 км югозападно от Златарица в местността Градница усойна или Братова нов град се намира равнинна антична крепост. Тя е разположена на височина, обградена от север и северозапад от поток, идващ откъм местността Мъжлещи. В югоизточната си страна е ограничена от Златаришката река. Единствено достъпна е югозападната страна, където предпологаем, че е бил входът към крепостта. Хълмът се издига на около 80 м от нивото на реката. По своето разположение крепостта е с удължена форма, с посока север-юг. Този план е бил наложен от самия терен. По устройството си крепостта не се е различавала съществено от другите крепости, строени през този период, проучени и обнародвани.

От направените иманярски изкопки се вижда, че външните зидове на крепостта са изградени от полуобработени камъни и са спойка е бил из ползуван червен хоросан и редувачи се тухлени пояси, а при вътрешните градежи за спойка е използван бял хоросан. Употребените камъни за зидовете са вземани от местността, тъй като по своя състав не се различават от тези в скално състояние.

При нашето посещение цялата местност бе обрасла с гъста гора и шубрици, което попречи за поточно заснемане. Образуваните хълмове във вътрешността и разляганите камъни от крепостните зидове до известна степен определят нейния план. За крепостта съобщава Д. Цончев, който през 1931-1933 годината предприема едно проучване на старините от североизточните склонове на Еленска и Сливенска Средна Стара планина. Той съобщава, че Ив. Петров, учител в Еленската гимназия, с ученици е предприел сондажния работи в полнотожето на крепостта, където се предполага, че е имало селище. Били открити материали и керамика, характерна за този период. Всички материали били занесени в гимназията, където била сформирана музейна сбирка.

По аналогия с другите разкрити крепости нейното строителство е било извършено през времето на византийския император Юстиниан (527-565 г.). За да спре на

тиса на славяните от север, императорът предприел огромно строителство по североизточните склонове на Стара планина и по течението на р. Дунав. Възстановени и разширени били старите крепости и стражеви кули, построени били много нови крепости, в които били поставени гарнизони. В предпланините на Стара планина на територията на Великотърновски окръг са открити досега 15 такива крепости, като една от най-големите е крепостта на хълма Царевец. В нея бил разположен огромният гарнизон, по всяка вероятност център на останалите гарнизони.

Крепостите престават да изпълняват своето предназначение след образуването на Първата българска държава. Някои от тях били преустроени за нуждите на младата държава, а други — разрушени и унищожени.

Атанас ПИСАРОВ
археолог в Окръжния исторически музей

Първите стъпки във всяко изкуство са най-трудни. Но под ръководството на музикалния педагог Дочка Трифонова малките възпитаници на детската музикална школа към Профсъюзния дом на културата — Велико Търново бързо напредват в овладяването на цигулката и виолата.

Нерешени проблеми в обучението по изобразително изкуство

Целта и задачите на изобразителното изкуство в нашите училища са преди всичко възпитателни: да развият у учениците естетическо чувство, естетическо отношение към заобикалящата ги действителност, художествена култура; да формира убежденост в естетическото качество на природата, дейността, в естетическия идеал на комунизма; да развия въображението, творческото мислене, индивидуалните способности и дарования на учениците. Изобразителното изкуство в училище, на ред с музиката и литературата, съдейства за изграждането на личността и нейното идейно-политическо съзряване. Това е така, защото труд условията са неблагоприятни за целенасочено, по следователно, преднамерено организирано естетическо възпитание.

За да се постигнат тези цели на обучението, необходимо е да се изпълняват редица задачи, произтичащи от решението на пленума на ЦК на БКП от 31 юли 1969 година. Те се отнасят главно до структурата и съдържанието на преподаваните

знания, научната организация и управление на учебния процес по изобразително изкуство, материалното осигуряване на обучението, специалната и методическа подготовка на учителите. Докато първата задача е решена централно с общите усилия на специалните от цялата страна, то изпълнението на останалите задачи в нашия окръг е бавно и мъчително.

Наистина, през изтеклия период на преустройство се увеличиха учебните специалности, създадох се нови кабинети по рисуване, организирах се практикуми и курсове за квалификация. Но постигнатото е все още много малко. Нека да се обърнем към фактите. От 110 учители по изобразително изкуство в окръга специалност са десет, а от близо 100 училища кабинети по рисуване нямат шест, от които само два са сравнително сносно оборудвани. Директорите се оправдават с липсата на помещения или средства. Но кабинетите по физика и химия има, работилници за грудово обучение, физкултурни площадки и салони се създадоха, и така, трябва да бъде, но за кабинети по рисуване

средства или време все няма.

Ръководствата на нашите училища не разбират и това, че естетическото отношение у децата може да се създава единствено този, който сам има изграден вече добър естетически и художествен вкус, знае специфичния език на изобразителните изкуства. Последствията от това са, че се крият метастази за специалните и часовете по рисуване се разпределят между учителите по други дисциплини — за допълване часовете в началния курс не се дават на преподавателя по изобразително изкуство. Дори се създават такива условия, че добри и единствени специалности в някои градове са принудени да напускат учителската професия, какъвто е случаят в Свищов. Въпреки категоричните указания, положителното отношение на дирекция „Народна просвета“, ръководствата на училищата в Долна Оряховица, гара Горна Оряховица, Полски Тръмбеш и други са разпределили часовете на трима преподаватели. Години на ред обещават и все не намират възможности да ги събедят

рат и да ги дадат само на един преподавател. Подобно е състоянието в Сухиндол, Горна Липница, Разсоха и други.

След съкращаване на часовете по рисуване в средните училища за сметка на другите учебни предмети, учениците и обществеността бяха успокоеви, че изобразителното изкуство ще се изучава факултативно. Такива бяха и указанията в програмите. Наистина, такава постановка сега се отчита като грешка, която нарушаване на обществените закони на развитието. Правилно физическото възпитание се застъпва не факултативно, защото иначе една част от учениците ще бъдат здрави и силни, а другите — хилаци. Не е ли същото и с естетическото възпитание?

Художествената култура, способността за оценка, анализ и правилно ориентиране в областта на изобразителните изкуства, за естетическо измислене и усъвършенстване на действителността са необходими на всеки. И все пак колко основни училища в окръга могат да се похвалят, че в VIII клас се изучава факултативно рисуване?

Колко са паралелките в средните училища, които се занимават факултативно с проблемите на изобразителното изкуство? Такива няма. А данните от историята на художественото възпитание и от изследванията на психологията категорично доказават, че „формирането на образно-пространствено мислене, на художествено мислене, на художествен вкус и критерий за естетическа оценка на действителността не е възможно да се извърши до 13-14-годишна възраст“ (В. Димчев). Едва юншество е възрастта, когато може активно да се явят в естетическата същност на предметите и явленията от заобикалящата ни действителност.

Естетическото възпитание, естетичното развитие на силите и способностите на личността е програмна задача на нашата нация и трябва да намери по-пълно отразяване в работата на учителите по рисуване, а дейността на ръководствата на всички училища.

Стоян ЗДРАВКОВ
старши преподавател във Велико-Търновския университет

Профгруппите — на предната позиция в борбата за висока ефективност и качество

Приключи първият етап на организирането от ОС на БПС в чест на 60-годишнината на Великия октомври и 100-годишнината от Освобождението на България преглед по работата на профгруппите. Прегледът се явява като важен момент от подготовката и провеждането на пленума на ОС на БПС за работа на профгруппите за повишаване ефективността на профсъюзната дейност в борбата за изпълнение на стратегическата задача на седмата петилетка. Направените оценки в профгруппите и в профкомите тит възража с отчитането на първия етап и изпълнението на обещанията в чест на 60-годишнината на Великия октомври показва, че прегледът даде нов тласък за по-нататъшното укрепване и активизиране дейността на профгруппите за изпълнение на стоящите задачи. През този период много от профгруппите проведоха мероприятия, които способствуват за повишаване равнището на тяхната работа. Те се превърнаха действително в център на организаторска и политическа дейност и са на предните позиции в борбата за висока ефективност и качество.

Профгруппата в инструменталния цех на МЗ „Червена звезда“ — Дебелец е отворила Минчо П. Стойков по време на първия етап от прегледа поста на прегледа качеството на изработената продукция. Издано беше внимание за повишаване квалификацията на работниците обмени се положителни опити. Тези и други мероприятия на профгруппата способствуват за повишаване на качеството на производственото укрепване и съдействие на колектива.

Профгруппите от Захария комбинат в Горна Оряховица извършиха посещение в чест на Великия октомври социалистическа революция обещания. През този период под непосредствено ръководство на комбинатските профкомите се проведоха, а профгруппите разнородни културно-масови мероприятия — патронни празници на бригадите носещи имената на съветски герои, изяви, концерти, разговори. На чаша руски чай и други.

В хода на профгруппите събрания за изпълнение на поетите обещания бригада „Металки“ в МЗ „Идайло“ с бригадира Петър Желязков и профгрупот Лазар Стефанов разговори, че на 31 август е изпълнена годишната си план. Репорти за преосъществяване на поетите обещания направиха много профгруппи в предприятията от отделните отрасли.

Положителни резултати се постигнаха в профгруппите на Завод за телефонни електроапарати — Велики Търнов, завод „Кристал“ — Методи, Еленска АПК „Дунав“ — Свищов, АПК „Росина“ — Павликени, Радиоапаратура, фабрика „Д. Георгиев“ и много други.

Добро отражение върху хода на прегледа оказва бързото ръководство и контрол, които осъществяват редица партийни комитети. Партийният комитет в МЗ „Червена звезда“ — Дебелец по инициатива на първия етап от прегледа извърши информационна за резултатите от работата на профгруппите и оказва конкретна помощ той да завърши с максимални резултати. Близко партийно ръководство се осъществява от партийния комитет в САК „Силация“ — Свищов.

Отчитането на резултатите от първия етап на прегледа на профгруппите показва, че съществуват и някои слабости. Има профгруппи, които не оказват необходимата помощ на профгруппите за правилно организиране на прегледа, не ги намотават към новите проблеми в тяхната работа. Прегледът показва, че в работата на профгруппите не е преодолено еднообразието в тематиката на събраната. Все още преобладава дебатното решение. Рядко се обсъждат актуални проблеми. На редица места на събраната на профгруппите за отчитане резултатите от първия етап се отпразнава критични бележки към някои стопански ръководители — в Михайлов, Върбана и други, че в немалко случаи пренебрегват ролята на профгруппите.

През втория етап внимание то следва да се насочи за изпълнение на мероприятията на Секретариата на ЦК на БКП и Бюро на ЦС на БПС за усъвършенстване на организационния и управленския на социалистическото съвремие в съответствие с новата технология на планиране на икономиката и социалистическата организация на труда. Занапред социалистическото съвремие да се води за най-пълно разкриване резервите още в процеса на съставянето на насрещните планове с оглед достигане и намаляване дългосрочните нормативи (Критерии). С юлския непримиримост да се засили личното участие и отговорност на всеки член на профгруппата за изпълнението на насрещния план.

Борислав ГАНДАРОВ
замеждаш отел „Организатор“ на ОС на БПС

Основа за увеличаване на продуктивността в животновъдството

Борис ПОПОВ

— Второто условие за нора работа във фермите през всички сезони и особено за ритмичното изпълнение на плана в животновъдството е осигуряването на достатъчно фуражи и тяхното ефективно използване. Този въпрос е включен в програмите, които се разработиха още през май за цялостна подготовка за излизането на животни. През август съвместно с редакцията на в. „Борба“ бе организирана среща за популяризиране на челиния опит по прибиране и съхраняване на грубите фуражи. Затова предлагам сега да се направи равностепенна работа в това направление, да се посочат причините и трудностите по изпълнението на задачите и пътищата за тяхното преодоляване.

д-р Васил ПРОДАНОВ

— През последните няколко години нашият аграрно-промишлен комплекс бе един от неизпълняващите плана в животновъдството, неспирно сме имали и с изхранването на другите животни. През няколко дни обаче АПК — Стражица изпълни голям си план по изкупване на кравето мляко и според разчетите ни до края на декември ще предадем допълнително 700 т. По моему добрият резултат се дължи на това, че през миналата година в комплекса бе обрнато голямо внимание на производството на сочни фуражи. Направен бе достатъчно си лаж. При нас стана традиция вече отглеждането на крмъно пвекло. Повечето от бригадите получават вече по 8-10 т крмъно цвекло от декар, а някъде добивът достига и до 18 т. Бяха засети и 10 000 дка с репо, което използваме за зелено подхранване през тези есенни дни и смятаме, че и през пролетта ще ни облекчи а изхранването на животните. Значо тази година и при нас положението не е много по-различно от другале. Направили сме около 40 процента от необходимия ни си лаж, толкова са и грубите фуражи — слама и царевичак, а сено е едва 29 процента. Основната ни слабост е, че не можахме да създадем организация за бързо прибиране на грубите фуражи. Иначе ние ги използваме добре — фуражните кухни работят през цялата година, независимо че нямаме меласа.

Здравко АТАНАСОВ

— При нас в АПК — Павлики положението е подобно. Задоволеността със сено е 45 процента, със слама — 47. В замяна на това обаче планът за сочните фуражи — силажа и сенажа — е изпълнен 147 на сто. Ревер е използването на калашниките. Имам опит в това отношение и добри резултати. Но проверките, които направихме, показваха, че не във всички филиали те се съхраняват правилно и за преодоляването на тази слабост сега вземаме мерки.

Борис КАПАРАШЕВ

— Аз искам да свържа то ва въпрос с практиката не прехвърлянето, без да се държи точна сметка за тяхната продуктивност. Мисля, че този въпрос може да се огледа по-добре, за да може да се обрнат само високопродуктивни крави, и да се получава същата продукция, но от по-малко животни и с по-малко разходи. Ако се направи това, в краевекомплекса в Стражица биха димали нуж да да се събират 770 животни, а ще се спрем на един по-оптимален брой, като изхранват продукцията, че се стремим да получим чрез изобравяне на хранек то,

гледането и чрез повишава не на качеството. Това свър звам и с въпроса за фураж ната база. Ще си позволя да отпавя и някои критични бе лежки към управление „Земе делие и хранителна промишленост“. Зашото за следваща та година на нас се пред вижда голям ръст на броя на животните, а по план — нито декар фуражна царевича — първа култура. Тряб ва да разчитаме само на ато рата. Но ние сме полупланин ски район и въпреки че я сеем само по поречищата къ дето почвите са малко по-добри, практиката показва, че добивът е много нестигу рен. Предполагам, че този въпрос може да се реши ком промисно както от управле нието, така и от АПК — Ве лико Търново — за сметка на някои други култури.

Освен разчетите, по наше виждане създадохме доста нови фуражни площи — тези засети с люцерна се увели чиха значително. В балкан ския район, където не може да се произведе друго, ги затревихме. С изграждането на пасищния комплекс в Средноселския район затревя ването ще продължи.

Преди по отношение на съхраняването и правилното оползотворяване на фуражи те процентът на развала не и разчишаване бе твърде висок. През последните годи ни обаче покрай всяка фер ма направихме сеновал. Все ки от тях е огранен и в то чно определено време фуражи рът раздава храната според дажбата. Това доста ни об лекчи. В Златарица и Родия на сламата също е огранена. Когато се раздава, бригади рът брой балите и винаги знае къде имат нужда и къ де — не. Ние също не мо жем да се похвалим със 100-процентово задоволе ност на овцете и кравите с фуражи, но смятаме, че при добра организация и строг контрол за изразходването ще изизмуваме успешно жи вотните.

Атанас АТАНАСОВ

— „Архисовата пета“ на животновъдството е фура жо производството. Районът, който обхваща нашият сел скостопански клон, ще се развива преди всичко като животновъден в комплекса. В програмата на АПК се предвижда на територията от Велико Търново до Нопо село да се отглеждат и вси чки животни, е които ще се полемат бракуването от ста дата. Освен това при нас голям консуматор на фура жи е и телеуговорителното ста пняство — годишно там се изразходват над 10 000 т. Всички тях обаче ние полу чаваме от предприятието за полско производство. Тази година със съдействието на АПК успяхме малко по-доб ре да осигурим изхранване то на животните. Но за опре делено считам, че при сегаш ната структура на ръковод ство и фуражопроизводство ръководството на животно въдния селскостопански клон е твърде затруднено. Значо то ние никога не можем да гарантираме колко фураж ще ни произведе растениевъ дното предприятие. Мисля, че този въпрос заслужава ни мазието на по-висшестоящи органи. Според мен всяка ферма трябва да има фура жни площи и машини за пъл но обслужване — и за при биране на фуражите, и за почистване на тора. Сега

ние сме затруднени да създадем такава организация и контрол както при другари Капарашев, защото не знаем кога растениевъдното предприятие ще ни подаде грак тори и ремаркета за извоза на фураж, а да не говорим за почистването от тора.

Христо КОСТАДИНОВ

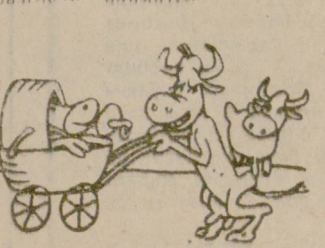
— Аз подкрепям становището на другари Атанасов. Според мен трябва да има един стопански Тогава ще има и заинтересованост при производството им. Сега я няма, защото изкупните це ни на грубите и сочните фу ражи са ниски и полското предприятие няма интерес. Освен това те прибират гол кова, колкото да излизатъ планна, а останалото или го изгарят, или го заорават. Та зи година срещнахме грудно сти по осигуряването на до статочно сочни фуражи и слама. Зашото фуражната царевича — първа култура бе останена да се реколтира за зърно, като се разчиташе, че ще се прибере царевичакът. Но тогава дойде усиле ната работа и го изгориха. Сега задоволеността от си лаж е около 60 процента, а от сено — 25. Тази есен до ри се стигна до там, по неже няма достатъчно меха низация, не достига и работ ната ръка, полското пред приятие да не балира сено, а го направи на сенаж. Кое то не е много добре — ние имаме вече значителен брой черношарени крави, които предпочитат сено. И заплоля емостта спадна. В някои гру пи процентът на изловостта достига 30.

Вярно е, че в края на лятото се публикува опитът на някои стопанства в разкря ването на резерви — цвекло ви листа, сляночледови пи ти и други. Но при нас то ва не може да стане. Пре димно по тези причини, кои то посочих по-горе.

Подобно е положението и с изхвърлянето на оборския тор. Бяха казали, че към агрохимическия център ще се изгради бригади с товарач на техника и ремаркета, кои то ще обслужват и нас. Но сега те прескат посевите, а торът си седи. Обещава ни, че след като приключат ра бота ще дойдат да го почистят! Предлагам със на полското предприятие дори да не ни остоянства тора, да го вземат и да го хвърлят на блоковете — пак ще има по-голяма полза. Но те не ис кат, защото оборският тор е евтин, а разходът по извоз ването му — големи. Кой губи в края на краищата?

— Държавата!

Затова аз мисля, че пред ложението на Атанасов да се обособи поне една гру па от машини с обслуж ващ персонал, която да бъ де подчинена на животновъ дните предприятия, е правил на. Тя ще обслужва по гра фик всички ферми, а когато си свърши работата — ще отиде в помощ на растение въдните, защото ще имаме пол за и ние. Но според мен въ прсът за усъвършенстване на организацията и ръко водството в животновъдство то трябва още являва и се разгледа анимател.

Борис КАПАРАШЕВ

— При нас такава група действително има. Тя работи във всички ферми по опре делен график и изкарва тора по предназначение — а зе ленчуковата градина, на пло щите за картофи, или за фу ражната царевича. Дейността на групата контролирам аз, за да се избегнат безплодни те спорове между агрономи те и зоотехниците.

Атанас АТАНАСОВ

— Аз искам да поставя въ прса и за интензивността на фуражното производство. През пролетта с група специ алисти ходихме в Комплек са опитна станция в Тро ян На Беклемето ни пока заха едно пасище, наторе но от самолет с по 30-40 кг на декар изкуствени торо ве от различен вид. Като го погледнеш, представлява един дюшек от зелена маса, въл реки, че животните са пас ли. Там както и в Институ та по фуражите в Плевен споделиха, че само от торе нето добивът на фураж от декар се увеличава 2,5 пт ти. Ние наторихме едно от пасищата край Леленик — с по-малка доза изкуствен тор, но резултатите бяха не очаквано добри.

Григор ХИТЕВ

— Този въпрос в нашия окръг се свърза с изгражда нето на пасищните комплек си. Едно от основните мери приятия в тях е затревява неето на площите и полища ването на довици. Направени те опити в района на АПК — Елена — също дадоха добри резултати — получи ха се по 3 реколти, значи някъде около 300-350 кг сенаж от декар. Навсякъде извън нашата страна тези мероприятия се произвеждат с предимство. Но на нас не ни достигат средства. Затова е необходимо да помислим да ли не може по линия на де централизираните капитални вложения да изискуваме част от личните, предназнач ени за трайните насаждения, за затревяване и поддържа не на повече зелени площи. През лятото на тази паси шта са отглеждали 20 000 ци тета за отиване над 2000 юници, няколко хиляди теле та. С езика на цифрите още не сме търсили икономичес кия ефект от цялата тази ра бота. Но през следващия пе риод трябва да знаем вече

СРЕЩА-РАЗГОВОР ПО
СЪЗДАВАНЕТО НА
НОРМАЛНИ УСЛОВИЯ
ЗА РАБОТА
ВЪВ ФЕРМИТЕ ПРЕЗ ЗИМАТА

Борис ПОПОВ

— От направената провер ка и от изказванията на та зи среща пролича, че в об ши линии зимната подгото вка на животновъдството я окръга е приключена. Но я оставихме малко хубави дни е необходимо да се на прави всичко възможно за завършване на новото стро ителство.

По-неблагоприятно е поло жението с осигуряването на необходимите фуражи за зи мата. Това обаче подсказва, че трябва да се търсят най- рационалните форми за тях ното използване фуражни те кухни да преработват не само фуражите за говедовъд ството, но и тези за нужди на овцевъдството. В ок ръга има засети много пло щ с репо. В АПК — Стра жица и в Кесарево започна коситбата му. Сега, след па дането на валежите, тези посеви трябва да се подхра ките, ще търсим оборонити средства и ги изпълним про грамата си. Зашото ефект има и в друго направление.

Година наред ние споделя ме, че селскостопанското ма шиностроене трябва да про изрежда техника, която да може да работи и на гере ни с по-голям наклон. Есте ственно, за да не стане това има ограничителни фактори, които стават причина част от сено да остава неприбра но. А това може да се избег не, като силно наклонените терени се превърнат в паси ща, а всички по-слабопродук тивни земи, които не се сто панисват сега — в ливади и от там по механизиран път да получаваме сено. По този начин ще решим зада чата и за неговата по-ниска себестойност и за недостига ца работна ръка.

— При затревяването обаче трябва да се помисли и за подбор на такива тревни или есмеси, които могат да ви реят при по-тепери условия, ка то се използва опитът на Съветския съюз. Зашото в първия Балкан и в предпа личните условията се доби ли жават до степените и ако там засяваме само детелина, за 2-3 години тя се изгубва и на нейно място отново изи кват плевелите. А това не е ефективно.

Атанас АТАНАСОВ

— При затревяването обаче трябва да се помисли и за подбор на такива тревни или есмеси, които могат да ви реят при по-тепери условия, ка то се използва опитът на Съветския съюз. Зашото в първия Балкан и в предпа личните условията се доби ли жават до степените и ако там засяваме само детелина, за 2-3 години тя се изгубва и на нейно място отново изи кват плевелите. А това не е ефективно.

Борис ПОПОВ

— От направената провер ка и от изказванията на та зи среща пролича, че в об ши линии зимната подгото вка на животновъдството я окръга е приключена. Но я оставихме малко хубави дни е необходимо да се на прави всичко възможно за завършване на новото стро ителство.

По-неблагоприятно е поло жението с осигуряването на необходимите фуражи за зи мата. Това обаче подсказва, че трябва да се търсят най- рационалните форми за тях ното използване фуражни те кухни да преработват не само фуражите за говедовъд ството, но и тези за нужди на овцевъдството. В ок ръга има засети много пло щ с репо. В АПК — Стра жица и в Кесарево започна коситбата му. Сега, след па дането на валежите, тези посеви трябва да се подхра ките, ще търсим оборонити средства и ги изпълним про грамата си. Зашото ефект има и в друго направление.

Година наред ние споделя ме, че селскостопанското ма шиностроене трябва да про изрежда техника, която да може да работи и на гере ни с по-голям наклон. Есте ственно, за да не стане това има ограничителни фактори, които стават причина част от сено да остава неприбра но. А това може да се избег не, като силно наклонените терени се превърнат в паси ща, а всички по-слабопродук тивни земи, които не се сто панисват сега — в ливади и от там по механизиран път да получаваме сено. По този начин ще решим зада чата и за неговата по-ниска себестойност и за недостига ца работна ръка.

Редове от
предложенията

1. МЗХП да разпредели средствата за строителство на помещения за животновъд ството между подселения на отделните стопански обе динения в съответствие с ръста на броя на животни те.
2. МЗХП да окаже помощ на окръга за набавянето на необходимата му техника за прибиране на тревните и сочните фуражи.
3. Управление „Земеделие и хранителна промишленост“ и ръководствата на агроми лено-аграрния и агропро мишлените комплекси да разработят и приложат нови икономически и материални стимули за усъвършенства не организацията на труда при производството на фура жни култури.
4. Управление „Земеделие и хранителна промишленост“ — направление „Капитали строителство и инвеститорски контрол“ да подпомогне ком плексите в набавянето на но ви, по-ефективни проекти за строеж на сгради за млади разплодни животни.
5. Поделиенето на ДСО „Сортови семена и посев чен материал“ да проучи и предпони най-подходящите семена за затревяване на па сищните комплекси в зави симост от техните климатич ни и почвени условия.

Материалите от срещата подготви ЕМИЛИЯ ГУГОВА

Нов цех в Ресен

Неотдавна ръководството на комбината за услуги „С. Карпусиен“ в Ресен разкри цех за стерилизиране на мес ни консерви. Новопостроеният цех предлага подходящи ус ловия за консервиране на вси чки видове месо при добро качество. За клиентите е осигу рено помещение за чакане, специално работно облекло, а от страна на персонала на цеха — висока култура на обслужване.

Л. МИНОВСКА

Бъдещата търговска
улица

Досега търговската мрежа в Павлики бе съсредоточа на главно около централния градски площад. Съгласно градостроителния план от няколко години започна ця лостна реконструкция на ул. „В. Левски“, която се пред вижда да бъде бъдещата тър говска улица на града.

Неотдавна в партера на един от новопостроените жи лични блокове по тази ули ца бяха настанени магазини за трикотаж и за електроуре ди и други стоки.

А. ПАСКАЛЕВ

Грижи за малините

Всяка година малиновите насаждения на ТСК — Бей рово се отплащат богато на своите стопани за добрите грижи. Добри доходи бяха получени от тази култура и това лято, въпреки измръ зването в началото на годи ната. Сега в благоприятни те есенни дни не престават грижите за малините. Сред първите, които започнаха по чистването и прореждането на градините в района, бяха жените от зването на Анка Бъчварова. Няколко дни в тяхна помощ са и званата на Гина Дечева от Костел и Кина Савова от махала Петковци. След почистването на наса жденията те ще бъдат изора ни наторени и подготвени за изизмуване.

А. ЯНКОВ

Грижи за дивеча

Всяка година ловците от Овча могила полагат много грижи за дивеча през зима та. Така е и сега. Подгот вен и приет бе специален план за направи на хранил ни във всички местности на землището на селото. За из пълнението на този план се формираха групи от по двама ловци и само за един ден бяха направени 18 хранилни. За тяхното зареж дане още през лятото лов ците, събраха и складираха в стопанските дворове 4500 кг зърнени отпадъци.

П. ПАНЧЕВ

Радостни успехи

За пръв път от няколко години Лотаро-винарският комплекс в Сухиндол отчита добри производствени резул тати и в областта на растениевъ дството. След преизпълнението на плана за зърнените култури през лятото, сега дойдоха успехите при трайни те насаждения. В сравнение с предходните години рекол тата от лозята и по-добра и по количество, и по каче ство и аланът е пренатъчен с 300 т. Отлични резултати са получени и от овошните градини. Набрани са в пове че от предвиденото 480 т ябълки, 112 т сливи, 69 т праскови и 14 т череши и ви шни.

Н. ТИНЧЕВ

Любопитна случка

На 22 ноември в краевефер мата в Червена кравата Ка тюша отели три телета, ко ето се случва за пръв път в стопанството. Любопитно то е, че тази година кравата е отелела вече 4 телета, а миналата — 2.

Е. ГАНЕВА

Клуб на дружбата

В Завода за автоматични везни — Лясковеш е открит клуб на българо-съветската дружба. Инициатори са уча стници в мължия вокален състав „Дружба“. В клуба е подредена изложба с фото материали, разказващи за го стуванието на състава в брат ска Полтава, съвувенири, имен ни адреси.

Васил ПЕНЧЕВ

Българските чети в Еленско

Панайот Хитов

По време на Руско-турската война от 1877 г. в Еленския край действували няколко чети, които подпомагали руските войски в бойните им действия.

В средата на септември за оперативни ръководители на четите руското командване назначило полк. Н. Д. Артамонов и М. А. Хитров. За те хен пръв помощник — войво да Панайот Хитов. Полк. Артамонов съобщил в щаба на армията: „Панайот Хитов с разрешение на великия княз командувал Николай Николаевич вече е успял да организира следните чети: на Иордан Ненчов, състояща се от 50 души и действувала в района на Черешев дъл — Круковци; на Дойчо Коев, 150 души, в района на селата Марян — Мийковци; на Иван Коев, 100 души, в района на селата Мийковци — Панагратца.

Сам Панайот, с 30 души помощници, продължава да организира нови чети; желещи много — но оръжие няма.

До края на септември били създадени големите чети на Филип Тотю, Христо Николов, Христо Джула и дядо Никола. Те действували в района на Елена и наброявали около 1000 души. Ето какво съобщава кореспондентът на в. „Санктпетербургские ведомости“ И. Байков в броя от 23 ноември: „Съпроводен от П. Хитов и конвои от Драгунски полк, имах възможността да посетя биваците на четите на П. Хитов и дядо Желю. Тесе намираха в непристъпни те дъбни на Караборун, на 6 версти от Елена. Поставата и караулната служба е отлично организирана. По целия път ни посрещаша и съпровождаша секретните постове на четата. Съставът на четите е извънредно разнообразен — от бели добри старци до голобори ради юноши. Повечето са жители на местните села и града. Сред четниците има един поп (вероятно архимандрит Галактион Хиландарец, духовник на еленския Хилендарски манастир) и един учител (Стоян Робовски, секретар-каспер на Еленския местен революционен комитет). Едно огромно пространство на Еленския балкан изцяло се контролира от четите и в него не може да проникне турчин.

В едно донесение Хитров разказва за дейността на четата на П. Хитов: „След като на 11 август турците ополжариха село Илаков рът, Панайот поведе четата в този район. Башибозуците повечен не посмяха да злодействуват. След няколко въоръжени сълъсквания с турците четата стана пълен господар на пътята от Котел, Славен и Твърдица до Елена“.

А генерал Константин Рудановски в писмо до проф. Стефан С. Бобчев, в качеството му на министър на просвещението в България, пише на 14 май 1911 година: „Моята съвест не може да каже като бивш началник на Еленския окръг по време на оная славна война (и заедно с това като началник на рота към 9-ти резервен батальон и на две български чети с въводи П. Хитов и дядо Желю, влизали в състава на Еленския окръг и числени се под мое командване), че почти всички селани от района ревностно помагали на руските войски при напредването на полето укрепления, пътята за подвозване на артилериите до позициите и самоотвержено съдействували на малкия Еленски отряд да носи грунната стражева служба.

Цялото писмо е пропито с гореща любов към жителите на Еленския край и поспециално към четите, което не си е самолюбие, а Константин

Григораров

библиотекар в градската читална библиотека

ГРАЖДАНСКОТО УПРАВЛЕНИЕ В ЕЛЕНА ПРЕЗ ОСВОБОДИТЕЛНАТА ВОИНА

Град Елена е едно от първите селища, където в хода на Освободителната война се създава временно гражданско управление. Още в първите дни след форсирането на Дунав, на 15 юни 1877 г., еленските първенци по свой почит, в лицето на българската общинска управа, с присъединили се към нея младорин Янко Белалиев, българин от Велико Търново, пристъпват към обезоръжаване на местните турски полицейски органи и заемат политическата власт в града.

Новото ръководство на Елена започва да създава свои въоръжени органи. Издава се заповед всички българци, годни да носят оръжие, да се съберат на долния площад. Населението изважда своето оръжие и това, което се намира в конюшнята и излетното от заптиката. Въоръжените български организирано се отправят към Долния боаз (пътя Елена — Миния — Златарица). Те трябва да пресрещат въоръжените турски тълпи, които се отправят към Елена, за да се прехвърлят през Твърдишкия проход в Южна България.

Под въоръжения напор на еленчани турските тълпи са прогонени и отклонени на изток към Тузлука.

Въоръжаването на населението в Еленския край продължава до самия край на

войната. Изпълняват се задачите не само по охраняване на българите, осигуряване реда и безопасността, но се охраняват и фланговете на предните руски позиции.

По същество гражданското управление в Елена е колективно, то е носител на власт, придобита от него самото. От политическо гледище тази власт е революционна.

За запазване на свободата еленската административна власт създава, организира и поставя на свое разположение и под свой контрол въоръжени отряди от народа, а това не е нищо друго, освен класически пример на народна милиция.

На 30 юни 1877 г. през Елена минава полковник Чернубов с четири сотни казаки и 2 оръдия, за да си изясни положението на изток (към Беброво). На 5 юли в

града пристига 13 Драгунски орден полк под командата на полк. Лермонтов и се установява на бивак в района на Елена.

Можем да приемем, че на тази дата русите потвърждават създадената власт и нито вото гражданско управление в духа на манифеста от 10 юни 1877 г.

Твърде важен в това направление е намереният и съхраняван в еленския музей документ със следното съдържание:

Добро за гро (ша) 300

Г-н Иван хаджи Тодоров е броя в заим триста гро (ша) за нуждите на привременото правление в Елена и ще му се върнат после от държавната каса.

Елена 1877 юни 5 ден писаря Николай х. С. Кюсев Полицейски началник Ив. х. Сабова.

Документът е скрепен с печата на Даскалоливницата.

От казаното по-горе се вижда, че в подбалканския град още преди идването на руските войски е създадена и функционира българска гражданска власт с революционен за ряд, успяла да привлече и да използва и самия официален турски представител на града в лицето на младорина.

От други данни по същото време е видно, че е създадена общинска управа. За кмет е избран Юрдан П. Тодоров, а за членове — Никифор Попконстантинов, Илия Бобчев, Милан Радивоев и други.

Впоследствие в Елена се създава окръжен административен съвет. За негов председател е избран на 22 август 1877 г. Никифор Попконстантинов. Този съвет не е една обикновена административна единица, а ръководен революционен орган, който дава указания на своите въоръжени отряди за заемане на позиции. Българската административна власт в Елена е в тесен контакт с руските военни власти и действа координирано с тях.

В хода на военните действия в Елена се създава и окръжен съд с председател Петко В. Горбанов.

Здравко МОЛЛОВ
директор на музея в Елена

ИСТОРИЯТА НА ЕДНА КАРТИНА

В картинната галерия на град Елена има една картина, скъпа за всеки еленчанин. „Бяга нето“ — така проф. Иван Петров е озаглавил композицията си, която ни връща сто години назад. На нея е изобразен възбуждащ епизод от Освободителната война — 5 декември 1877 година, когато русите, заедно с еленчани, са разгромили турската войска, дават възможност на еленчани да напуснат града.

На фона на опожарена Елена се разгръща картината на бягащите селяни, нарамили кой каквото е сварили, хванали за ръце малки деца. Всеки бяга на запад, да спаси живота си от настъпващите временно турци. Централно място в картината заема фигурата на снажен казак, награвил в каруцата майки и деца, а сам той върви и води конете, които вероятно се стряскат от близката стрелба.

През лятото на тази година се срещна с автора на картината проф. Иван Петров, който беше на почивка в родното си село Разпоповци, сега квартал на Елена, и разговаряхме за повода, който го е накарал да нарисова тази композиция.

През декември 1877 г., сподели проф. Петров, когато започнало настъпването на турци

те от изток, моята баба, заедно с другите селяни бягала към Иовковци на ръце с четирима деца. Изплашената жена се задъхвала от умора, когато край нея минал казак. Той взел едното от децата на коня си и го преддал към Яковци. Това дете било моята майка. Тя неведнъж ми е разказвала тази случка и ние кога не забравяме да кажем, че войникът ни дал бучка захар. Нейният разказ, както и спомените на баба ми за руските войници, които квартирували известно време в родното ми село, станаха повод за тази картина. Отначало това бяха скици с туш, от които по-късно нарисова картината с маслени бои. В нея исках да покажа една трагична страница от нашата история, затова и фонът е мрачен, а от друга — любовта и жертвоготовността на руските войници. В образа на казака изразявам братската подкрепа и надеждата на нашия народ в „Дядо Иван“.

Темата за българо-руската и българо-съветската дружба ми е много близка и скъпа и е разработвана в не една моя картина. На нея съм посветил композициите си „Девети септември“, „Посрещането на Червената армия“, „Посрещането на Гагарин“ и други.

Христо МЕДНИКАРОВ

...На 25 ноември (1877 година) пристига на позицията генерал-майор Протасов от свитата на негово величество и от името на господаря император благодарни на отряда за това, че след отстъплението при Елена не даде възможност на турците да се въмъкнат в Търново и по-нататък може би и до Плевен.

Из бойната хроника на 36-ти пехотен Орловски полк относно боя на 22 ноември 1877 година край с. Марян.

Ето защо, когато на 7 декември и следващите дни телеграфът донесе на великия княз Николай съобщение, че неприятелят е напълно пасивен между Търново и Елена, както на пътя от Осман Пазар за Търново и че същият се ограничава само с канонада без резултат. Големата тактическа офанзива, съобщена от турските вестници и европейските туркофилски вестници, макар завърши само с боя при Елена.

Из „Ла гер д'Ориан“ 1871-1878. Издание на френското военно издателство. Париж, 1880 година.

Съобщение

Във връзка със 100-годишнината от освобождаването на Елена утре от 9 часа в града се организира юбилейна научна сесия с научен ръководител акад. Христо Христов, директор на Института по история при БАН. В нейната работа с доклади и научни съобщения ще вземат участие: проф. Крушка Шарова, проф. Николай Гечев, проф. Симеон Стаменов, доц. Андрей Пантев, ст. н. с. Константин Косев, ст. н. с. Цонко Генев и други.

В 14 часа ще бъде открита експозицията „Елена в епохата на Възраждането“ в „Даскалоливницата“.

ФИЗКУЛТУРА, СПОРТ, ТУРИЗЪМ

Пред турнира по борба

Предстои деветото по ред издание на традиционния турнир по свободна борба за купите на Окръжния народен съвет и медалите на Окръжния комитет на Комсомола. За пръв път финалният кръг ще се състои в зала „Никола Петров“ в Горна Оряховица. Старт на големата надпревара ще бъде даден в събота, 3 декември, като през целия ден, от 9 до 21.30 часа, ще има състезания на трите тегла едновременно. Състезанията ще продължат в неделя от 8.30 часа сутринта. До финалния кръг достигнаха 437 състезатели, от които 81 пioniери, 228 мъже, 60 младежи и 68 мъже. Според заявките най-много ще бъде участието на ве

ликопървачани — 100 състезатели, на домакините от Горна Оряховица — 80, от Златарица — 49, от Свищов — 47, Лясковец — 45, Павликени — 25 души. Общо ще бъдат представени 13 селища.

В организирания предварителен районен състезание на пioniери и юноши младши възраст в Златарица и Павликени зеха участие общо 92 отбора с 306 състезатели, 150 от тях дойдохта право да се борят на финала, заедно с юнците старши възраст и мъжете, които отишат на финал без районни пресъвания, съобразно заявките.

Александър ТОШЕВ

Спортна гимнастика

За приза „Сила и красота“

Тазгодишният окръжен турнир по спортна гимнастика за приза „Сила и красота“, организиран от ОС на БСФС, грабваше да събере в зала „Ивайло“ най-добрите гимнастици и гимнастички от окръга. Въстност този труден спорт интензивно се развива само във Велико Търново и в Горна Оряховица. И най-сериозното разочарование поднесоха именно ръководителите на физкультурно дружество „Локомотив“ (ГО), които не съумяха да осигурят участие на прославените торфохорватски гимнастички в окръжния турнир. Интересен заш за Раднева, Върбанова, за останалите наистина на големи имена в спортната гимнастика трябва да научаваме само от прочетеното за стартовете им далеч от родния край? Не би ли било чудесна пропаганда, пък и по казен урок, появяването на оронооряховчанки на уредите в залата на окръжния град?

В двудневната надпревара истина фактически възпяти танци на Спортно училище (БТ), които се състезаваха от „Етер“. Трябва да отбележим старанията за добро представяне, отличната организация от секцията по гимнастика. Общо видяхме 34 състезатели и състезатели.

Сред пионерите на първо място в многобоя се нареди Анастас Косев с 53.35 точки, следван от П. Лазаров с 53.30 и Здр. Борисов с 51.15 точки.

При юношите младши възраст първенец е Иото Иотов с 54.15 точки, пред К. Копаранов с 51.15 и Д. Сиров с 50.85. В старшата възраст от юношите най-добър бе Андрей Михайлов с 55.50, асистирани от Борислав Хутов с 54.40 и Тр. Черкезов с 53.15 точки. В тази възраст се прави опит да бъдат гимнастици в тон с големите изисквания, голямо внимание се отделя особено на първите двама гимнастици, но те все още не са разкрили напълно възможностите си.

Начело при пионерите излезе Мариана Стоянова с 33 точки, пред Г. Павлова с 31.30 и Г. Милова с 30.75.

С особено интерес се очакваше представянето на състезателите в кандидат-масторския раздел, тъй като сред тях стартира и републиканската шампионка Веска

Играят баскетболистите

Всички места в зала „Ивайло“ в неделя бяха заети — много бяха привържениците на 11-те отбора, които стартираха в градското първенство по баскетбол за пионери и пioniери. С най-добър актив и в двете възрасти за върхуша представителите от бори на училище „П. Р. Славейков“ с треньор Иван Балков, които са новите първенци на Велико Търново. При момчетата след тях са съставите на училищата „Д. Благоев“ и „Вела Пискова“, а при пионерките втори са баскетболистите на училище „В. Друмев“, следвани от петорката на училище „Д. Благоев“.

Най-добър реализатор на турнира бе Антон Калчев от училище „П. Р. Славейков“, а отличнието за най-ефективни състави заслужи пионерките от отбора на училище „В. Друмев“ и пионерите от училище „П. Р. Славейков“.

(Соб. инф.)

Тодорова. Тя и сега бе над всички с 33.40 т. прибирав нова титла в богатата си вече спортна колекция. Втората е Ц. Иванова с 32.10 т. а третата — Ст. Иванова с 31.25 точки.

В двудневните състезания при момчетата бяха покрити изискванията за „Млад гимнастик“ от 3 участнички, един трети и два втори спортни разряда, а при момчетата равностепенно е: „Млад гимнастик“ — 6, III раздел — 2, II раздел — трима и пет първоразрядници.

Само двадесетина дни остават до финалите на това голямо състезание — от 22 до 25 декември в София, и до тогава треньори и състезатели трябва да усъвършенствуват изпълнението, за да разчитаме на успех.

Налага се Окръжният съвет на БСФС да вземе отношение към станалото вече традиционно неуважение на горнооряховчанки към окръжните прояви по спортна гимнастика.

Александър ГЕОРГИЕВ

Зона „Янтра“

Русе — Летница 4:1; Стржица — Луковит 1:0; Елена — Бяла 2:0; Лясковец — Две могили 1:0; П. Тръбеш — Търново 2:0; Дряново — Попово 0:0; Трявна — Омуртаг 3:0; Ряховице — Тетевен 4:3.

КЛАСИРАНЕ:

1	Дряново	28:12	23
2	Елена	12:7:11	20
3	Попово	20:11	20
4	Русе	25:17	18
5	Лукновит	24:17	18
6	Бяла	19:12	17
7	Лясковец	16:15	17
8	Трявна	27:16	16
9	Стржица	16:20	16
10	Тетевен	19:20	16
11	Полски Тръбеш	14:19	13
12	Омуртаг	13:20	12
13	Две могили	12:15	11
14	Дубово	15:21	11
15	Ряховице	16:31	10
16	Летница	14:33	10
17	Тръбеш	9:23	9

Ели на окръжна футболна г-ула

КЛАСИРАНЕ:

1.	Дебел	80:20	34
2.	Сухиндол	55:29	27
3.	Ореш	55:33	25
4.	Златарица	48:32	25
5.	Ресен	50:40	24
6.	Долна Оряховица	42:43	23
7.	Бяла черква	44:31	23
8.	Леденик	43:31	23
9.	Джулюница	58:43	21
10.	Българско Синово	38:31	21
11.	Козловец	54:28	20
12.	Сашево	49:35	20
13.	Върбанка	31:39	20
14.	Патреш	28:49	19
15.	Вардим	26:54	19
16.	Полски Сеновец	29:73	18
17.	Моравица	29:54	18
18.	Овча могила	31:53	11
19.	Горна Липница	22:39	10
20.	Първомайски	21:62	9

ЗАБЕЛЕЖКА: Отнети са по едната точка за неспортистично на отборите — Златарица, Върбанка, Козловец, Моравица, Овча могила, Първомайски и Сашево.

Окръжна

работническа група

ЗТЕ — Железничар 0:2; Зах. комбинат — Маш. зап. 5:0; Синово — МЗ „Ен. Стайков“ 2:0; Скл. техника — Амб. комбинат 6:0.

КЛАСИРАНЕ:

1	Зах. комбинат	37:10	20
2	МЗ „Ен. Стайков“	27:14	19
3	Синово	24:21	12
4	М.ш. завод „Заря“	32:24	10
5	ЗТЕ	16:23	10
6	Скл. техника	21:24	9
7	Железничар	18:22	9
8	Амб. комбинат	16:53	7

Адрес на редакцията: 5000, Велико Търново, Партиен дом. Телефони — главен редактор — 2-04-58, зам.-главен редактор — 2-05-26, отговорен секретар — 2-99-61, секретариат — 2-17-12. Отдели: „Организационни и идеологически проблеми“ — 2-41-50, „2-17-79, „Икономически проблеми“ — 2-38-31 и 2-05-27, „Изкуство, култура и проблеми на Велико Търново“ — 2-03-08, „Кореспонденти“ и „Хумор и сатира“ — 2-40-22, „Писма на читатели“ — 2-99-62, счетоводство — 2-40-14, телекс и стенограф — 2-04-59, дежурен редактор и коректори — 2-26-79. Телекс 066570. Сметка в ДСК—Велико Търново 185/5570. ИНДЕКС 21301